

H. E. Hansen-Tangen, Kristiansand

Våre uthavner på Sørlandet er fra først av blitt bygd av folk som hadde sitt virke på sjøen — som fiskere, loser og sjømenn. Åkerøya er en slik typisk uthavn. Særlig gammel er øyas historie ikke, men historien forteller at «I aaret 1467 kjøpte ridder Alf Knutsøn Agerøen med Sandøen (nåværende Furreøya) og Kalvøen i Høvaag Sogn af Kolbjørn Herleiksøn for 50 Gylden». Hvor lenge Åkerøya var i ridder Alf Knutsøns eie, vet man ikke, men den tilhørte grevskapet Jarlsberg inntil den ble overdratt statholder Gyldenløwe. I 1797 solgte Gyldenløwe Åkerøya med omliggende holmer og øyer til slottsforvalter Smith for 20 000 riksdaler.

Det er således først fra omkring år 1800 vi kan se at folk er blitt selveiende og har kjøpt seg grunn- og strandrettigheter. De begynte å dyrke jorden og drive på sjøen ved siden av. De unge dro til sjøs så snart de var sluppet frem for presten. Mange søkte losyrket, og i midten av forrige århundre var det 14—15 loser og losgutter på øya. Andre drev småskipsfart.

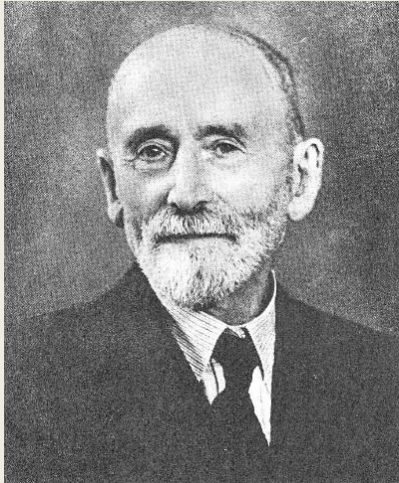

Grunnleggeren av Hansen-Tangens rederi, skipsfører Hans Hansen, var født på Åkerøya 16/05-1827. Etter konfirmasjonen gikk han til sjøs og fór fra Grimstad i det kjente Morten Smith Pettersens rederi, som drev med store skip i langfart. Hans Hansen ble tidlig fører i rederiet og overtok etter hvert som rederiet bygde nye skip, alltid det sist bygde. Han var rederiets mest betroede mann, og det sies at han var den første skipper fra Grimstad som seilte rundt Kapp Horn. Hansen var en erfaren mann da han gikk inn for skipsrederi. Det viste seg snart at det var til gagn for stedet og distriktet at det kom anledning for de unge til å komme ut med øyas egne skip — også på langfart. Briggen «Mai» var det første fartøy Hansen disponerte.

Skipet ble levert fra Grimstad i 1864 og var på 198 net. reg. tonn. Neste skip ble bark «Agerøen» som ble bygd i Lillesand 1866.

Hans Hansen kontraherte også dette skip mens han selv var på langfart. Den første fører var svoger til rederen, Ole Andersen, som også var medreder i skuta. «Agerøen» ble solgt til Kristiansand i 1890. Men navnet «Agerøen» — fedrenes hjemsted — beholdt rederiet fra skip til skip.

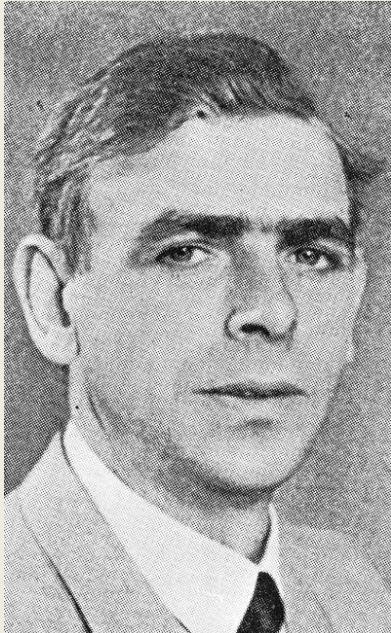
I slutten av 1880-årene hadde rederiet vokst både i størrelse og styrke. Bark «Linnea» ble levert fra verftet i Grimstad i 1889, den var på 382 net. reg. tonn og gikk i mange år i kaffefart på Sydhavsøyene og med huder fra Brasil til Europa. Det var sjelden slike langfarere var hjemme på havnen, men hver gang det hendte, ble det stor stas.

Fra midten av 1890-årene tok Hans Hansens sønn, H. E. Hansen-Tangen (1866-1957), mer og mer del i rederiets virksomhet og ble hovedreder i 1896. Seniorsjefen dro på årene, og nye krefter måtte til. Vi er nådd frem til 1903, og seilskipene taper terreng i et stadig stigende tempo. I dette året kjøpte rederiet sitt første dampskip og ga det navnet «Agerøen»; det var på 625 net. reg. tonn og bygd i Liverpool i 1884. Da skipet avla sitt nye hjemsted det første besøk, var det en begivenhet eldre folk i dag har klart i erindringen, og guttene kappedes om å bli med det.

Rederiet ble helt til 1912 administrert fra Åkerøya, men med den nye æra som dampskipene innledet, ble arbeidet på rederikontoret mer omfattende. Man ble stadig mer avhengig av kontakt med banker, meglere og andre som var knyttet til skipsfarten.

Etter første verdenskrig kom det nedgangstider som er kjent av alle, og som berørte vår skipsfart i større grad enn landets øvrige næringer. I 1927 kom rederiet som et av de tidlige med i det nye og store eventyret: Tankskipfarten. Det var et vågestykke å kjøpe den 7 900-tonns store tankeren «Adna», men anstrengelsene ble kronet med hell. I 1930 fikk rederiet en betydelig tilvekst, idet man fikk 9 400-tonneren «Evina» fra et engelsk verft.

Siden 1930 har H. E. Hansen-Tangens yngste sønn, Yngvar Hansen-Tangen (1910-1977), vært knyttet til firmaet, fra 1936 som partner og medlem av styret.

Etter den siste verdenskrig har rederiet ytterligere forøkt sin flåte. I 1945/46 kjøpte det to 10 000-tonns tankskip fra Canada. Det ene ble døpt «Adna» etter den første av rederiets tankbåter, og det andre «Agerøen», som ble overtatt på Hansen-Tangens 80-års dag. Navnet Agerøen bæres nå for femte gang av rederiets skip.

I 1951 ble det levert et tankskip fra Wm. Hamilton & Co., Port Glasgow, på 13 700 dvt. Dette skip fikk navnet «Katarina» og har siden leveringen seilt for British Tanker.

De kanadiske Victory-tankerne gikk i løsfart fra overtagelsen til sommeren 1954 da de ble solgt for ombygging til tørrlasteskip til henholdsvis Bahama og Italia.

Disse skip ble i slutten av 1954 «erstattet» med et tankskip på 14 500 dvt., som ble kjøpt fra Leif Høegh & Co., og fikk navnet «Adna».

Rederiet drev primært i tank, men hadde også shelterdekkere og bulkskip. På 1970-

tallet ble hovedvekten lagt på VLCC'er og kjemikalieskip. Etter at stortankengasjementet var avviklet midt på 80-tallet fortsatte fjerde generasjon, Hans Elenius Hansen-Tangen, født 1937, rederiet med bulk- og mindre tankskip inntil 2002, mens broren Tore startet annen virksomhet.

Hansen-Tangens Rederi A/S ble stiftet 15/07-1980 og registrert 30/04-1989 i Kristiansand med Hans Elenius Hansen-Tangen som administrerende direktør. Han og familien eier aksjene i selskapet.

Kilde: Boka Norske Rederier gjennom 50 år, skipet.no, purehelp.

Samlet og bearbeidet av Steinar Norheim. Lettere redigert av Per Sundfær.

Sist oppdatert: 11/04-2016 (SN)